

STANDARDY OCHRONY DZIECI W DUSZPASTERSTWIE PARAFIALNYM
PARAFII WNIEBOWZIĘCIA N.M.P. W ŁUKOWEJ

Spis treści

Preambuła

.....
Objaśnienie

terminów.....

STANDARD 1

STWORZENIE I ZACHOWANIE BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA W PARAFII

.....

STANDARD 2

WERYFIKACJA, DELEGOWANIE I EDUKACJA KAPŁANÓW, OSÓB
KONSEKROWANYCH I ŚWIECKICH PRACUJĄCYCH Z DZIEĆMI I Z OSOBAMI
BEZBRONNYMI W PARAFII

.....

STANDARD 3

SPOSÓB REAGOWANIA NA OSKARŻENIA LUB NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIA

.....

STANDARD 4

ZAPEWNIENIE OPIEKI I WSPARCIA OSOBOM SKRZYWDZONYM

.....

STANDARD 5

SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z OSKARŻONYMI O WYKORZYSTANIE
SEKSUALNE I PRZEMOC

.....

STANDARD 6

ZASADY CHRONIĄCE W OBSZARZE PARAFIALNYM

.....

STANDARD 8

SZKOLENIE I STAŁE WSPARCIE DLA OSÓB ZAJMUJĄCYCH SIĘ
PROFILAKTYKĄ .....

STANDARD 9

ZAPEWNIENIE JAKOŚCI I CIĄGŁOŚCI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PREWENCJI

.....

ZAŁĄCZNIK 1

OŚWIADCZENIE O KRAJACH ZAMIESZKANIA W CIĄGU OSTATNICH 20 LAT,
INNYCH NIŻ RZECZYPOSPOLITA POLSKA

.....

ZAŁĄCZNIK 2
OŚWIADCZENIE O ZAPOZNANIU SIĘ Z POLITYKĄ OCHRONY DZIECI I
ZOBOWIĄZANIU DO JEJ PRZESTRZEGANIA

.....

ZAŁĄCZNIK 3
ZASADY SPORZĄDZANIA NOTATKI DOTYCZĄCEJ ZDARZENIA

.....

ZAŁĄCZNIK 4
OŚWIADCZENIE O ZACHOWANIU POUFNOŚCI INFORMACJIPO WZIĘTYCH
W PROCESIE POSTĘPOWANIA W SPRAWIE KRZYWDZENIA DZIECKA
ORAZ PRZETWARZANYCH DANYCH OSOBOWYCH

.....

ZAŁĄCZNIK 5
STANDARDY OCHRONY DZIECI W DUSZPASTERSTWIE PARAFIALNYM
(WERSJA SKRÓCONA)

.....

ZAŁĄCZNIK 6
CZŁONKOWIE PARAFIALNEGO ZESPOŁU DS. PREWENCJI

.....

ZAŁĄCZNIK 7
UCZESTNICZY SZKOLENIA DLA PRACOWNIKÓW PARAFII ORAZ OSÓB ZAANGAŻOWANYCH
W PARAFII W DUSZPASTERSTWO DZIECI O STANDARDACH OCHRONY DZIECI PRZYJĘTYCH
I OBOWIĄZUJĄCYCH W PARAFII WNIEBPWZIĘCIA NMP W ŁUKOWEJ

Preambuła

Standardy ochrony dzieci w duszpasterstwie parafialnym – to dokument wewnętrzny parafii, zawierający zasady zapewniania dzieciom bezpieczeństwa i postępowania w przypadku zagrożenia krzywdzenia dzieci. Spisane w jednym miejscu zasady tworzenia w parafii bezpiecznego dla małoletnich uczniów środowiska, a także ustanowienie zrozumiałych i obowiązujących wszystkie osoby zaangażowane w duszpasterstwo parafialne procedur interwencji wewnętrznych i zewnętrznych, umożliwia szybkie reagowanie na zagrożenia bezpieczeństwa dzieci, a także pomaga w spełnianiu prawnych wymogów ochrony dzieci przed krzywdzeniem.

Standardy ochrony dzieci w duszpasterstwie parafialnym regulują te obszary funkcjonowania, które wiążą się z możliwością naruszenia praw dziecka: od bezpieczeństwa i wsparcia po interwencję w sytuacjach zagrażających jego życiu, zdrowiu i integralnemu rozwojowi.

Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników parafii i osób współpracujących oraz zaangażowanych w duszpasterstwo parafialne skierowane do dzieci jest działanie dla ich dobra – doczesnego i wiecznego. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy w jakiegokolwiek formie.

Niniejszy dokument stanowi realizację obowiązku prawnego dotyczącego wprowadzenia we wszelkich instytucjach, w których przebywają dzieci, standardów ich ochrony przed krzywdzeniem [ustawa z dnia 28 lipca 2023 roku o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606)]. Odpowiada on również wytycznym Kościoła katolickiego, dlatego dotyczy także ochrony osób dorosłych bezbronnych.

Objaśnienie terminów

Ilekróć w niniejszych *Standardach ochrony dzieci* jest mowa bez bliższego określenia o:

- proboszczu – należy przez to rozumieć, na użytek tego dokumentu, proboszcza parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Łukowej.
- parafii – należy przez to rozumieć parafię pw. Wniebowzięcia NMP w Łukowej.
- pracownikowi – należy przez to rozumieć każdą osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia w parafii pw. Wniebowzięcia NMP w Łukowej.
- personelu kościelnym – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione przez parafię na podstawie umowy, podwykonawstwa, dobrowolnie lub nieodpłatnie;
- wolontariuszu – należy przez to rozumieć osobę, która na rzecz innych osób lub danej grupy społecznej, dobrowolnie i bezpłatnie świadczy pracę wykraczającą poza związki rodzinno-koleżeńsko-przyjacielskie;
- organizatorze wyjazdu – należy przez to rozumieć podmiot uprawniony do organizacji wyjazdu dzieci – parafię, wspólnoty religijne, szkoły i placówki, przedsiębiorcy podlegający ustawie o usługach turystycznych, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej;
- partnerze współpracującym z parafią – należy przez to rozumieć osoby wykonujące zadania zlecone na terenie parafii na mocy odrębnych przepisów (np. fotograf);
- dziecku – należy przez to osobę w wieku poniżej osiemnastu lat, chyba że zgodnie z prawem odnoszącym się do dziecka uzyska ono wcześniej pełnoletność (Art. 1 Konwencji Praw Dziecka);
- małoletnim – należy przez to rozumieć zgodnie z kodeksem cywilnym osobę od urodzenia do ukończenia 18 roku życia która nie zawarła małżeństwa;
- osobie dorosłej bezbronnej – należy przez to rozumieć każdą osobę znajdującą się w stanie niepełnosprawności, upośledzeniu fizycznym lub psychicznym albo pozbawioną wolności osobistej, która w rzeczywistości, nawet sporadycznie, ogranicza jej zdolność zrozumienia, chęci lub przeciwstawienia się przestępstwu w inny sposób [Art. 1 ust. 2 b) Vos Estis Lux Mundi];
- opiekunie dziecka – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji dziecka i stanowieniu o dziecku, w szczególności jego przedstawiciela ustawowego;
- przedstawicieli ustawowym – należy przez to rozumieć rodzica bądź opiekuna posiadającego władzę rodzicielską lub opiekuna prawnego (osobę reprezentującą dziecko, ustanowioną przez sąd, w sytuacji, gdy rodzicom nie przysługuje władza rodzicielska lub gdy rodzice nie żyją);
- zgodzie rodzica małoletniego – należy przez to rozumieć zgodę co najmniej jednego z rodziców dziecka. Jednak w przypadku braku porozumienia między rodzicami dziecka należy poinformować rodziców o konieczności rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinny i opiekuńczy;

- czynnikach ryzyka krzywdzenia dziecka – należy przez to rozumieć wybrane informacje nt. warunków, sytuacji, sposobu funkcjonowania rodziny sprzyjające krzywdzeniu dziecka w rodzinie. Czynniki ryzyka zwiększają prawdopodobieństwo, że dziecko doświadczy intencjonalnego lub nieintencjonalnego krzywdzenia, nieodpowiednich dla niego oddziaływań, które mogą spowodować zaburzenia w przebiegu jego rozwoju;
- krzywdzeniu dziecka – należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika parafii lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie.
- Krzywdzeniem jest:
  - przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m. in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia bądź też zagrażać życiu. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową,
  - przemoc emocjonalna – to przewlekła, nie fizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem, a osobą dorosłą. Zaliczamy do niej m. in.: powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, nieustanna krytyka, wciąganie małoletniego w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest on w stanie sprostać, niedostrzeganie lub nieuznanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem, pracownikami parafii a dzieckiem,
  - przemoc seksualna – to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie potrafi ono w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z przemocą seksualną mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Przez wykorzystywanie seksualne rozumiane jest również narażenie dziecka na odbiór treści erotycznych, na które dziecko nie jest gotowe,
  - przemoc ekonomiczna – to niezapewnianie odpowiednich warunków do rozwoju dziecka, m.in. odpowiedniego odżywiania, ubrania, potrzeb edukacyjnych czy schronienia, w ramach środków dostępnych rodzicom lub opiekunom. Jest to jedna z form zaniedbania,
  - zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka niezbędnych dla jego prawidłowego rozwoju – potrzeb związanych z odżywianiem, ubiorem, schronieniem, higieną, opieką medyczną, kształceniem czy sferą psychiczną dziecka;
  - przemoc duchowa – odwoływanie się do przekonań religijnych i wiary osoby w celu wyrządzenia jej szkody. Może mieć negatywny wpływ na duchowość osoby poszkodowanej, zwłaszcza gdy dopuszcza się jej osoba posiadająca duchowy autorytet i zaufanie w Kościele;
- zespole do spraw prewencji – należy przez to rozumieć zespół powołany przez proboszcza w celu troski o ochronę dzieci w ramach duszpasterstwa parafialnego. W skład zespołu wchodzi odpowiednio: proboszcz, tzw. osoba zaufana i inne osoby wyznaczone przez proboszcza;

- interwencji – należy przez to rozumieć proces mający na celu doprowadzenie do zmiany sytuacji dziecka, tj. zatrzymanie krzywdzenia i zapewnienie bezpieczeństwa dziecka poprzez szybką i skuteczną reakcję;
- Standardach ochrony dzieci – należy przez to rozumieć zbiór zasad funkcjonujących w parafii, które stawiają ochronę dziecka w centrum działań i wartości parafii;
- osobie odpowiedzialnej za Standardy ochrony małoletnich – należy przez to rozumieć proboszcza albo inną osobę wyznaczoną przez niego do sprawowania nadzoru nad realizacją Standardów ochrony dzieci;
- osobie zaufanej – należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez proboszcza odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach dotyczących przemocy;
- danych osobowych dziecka – należy przez to rozumieć każdą informację umożliwiającą identyfikację dziecka;
- osobie odpowiedzialnej za Internet – należy przez to rozumieć osobę wyznaczoną przez proboszcza, której zadaniem jest nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie parafii oraz nad bezpieczeństwem małoletnich w Internecie;
- cyberprzemocy – należy przez to rozumieć wszelką przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, czatów, stron internetowych, mediów społecznościowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów. Może mieć formę wulgarnych wiadomości, obraźliwych komentarzy (hejt, trolling), rozpowszechniania zdjęć ukazujących dziecko w niekorzystnym świetle, zastraszania, śledzenia (cyberstalking), ujawniania tajemnic (outing) itp.;
- przestępstwie kanonicznym wykorzystywania seksualnego – należy przez to rozumieć kanoniczne przestępstwa wykorzystywania seksualnego popełniane przez duchownych lub osoby konsekrowane, którymi są: zmuszanie kogoś, za pomocą przemocy, groźby lub nadużycia władzy, do wykonywania lub poddawania się czynnościom seksualnym; wykonywanie czynności seksualnych z dzieckiem lub osobą bezbronną; produkcję, wystawianie, posiadanie lub dystrybucję, w tym drogą elektroniczną, pornografii z udziałem dzieci, a także werbowanie lub nakłanianie dziecka lub osoby bezbronnej do udziału w tworzeniu pornografii popełnione przez duchownych lub osoby zakonne, o których mowa w artykule 1 §1 a) Vos Estis Lux Mundi;
- przestępstwach przeciwko wolności seksualnej i obyczajności (art. 197-204 k.k.) – należy przez to rozumieć zgwałcenie (art. 197), wykorzystanie seksualne osoby bezradnej lub niepoczytalnej (art. 198), seksualne wykorzystanie zależności (art. 199), seksualne wykorzystanie dziecka (art. 200), uwodzenie dziecka poniżej lat 15 z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej (art. 200a), propagowanie pedofilii (art. 200b), kazirodztwo (art. 201), pornografia (art. 202), zmuszanie do prostytucji (art. 203), czerpanie zysku z cudzego nierządu (art. 204);
- Rejestr Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – należy przez to rozumieć rejestr obywateli polskich, którzy dopuścili się przestępstwa z pobudek seksualnych. Składa się z Rejestru publicznego i Rejestru z dostępem ograniczonym: <https://arch-bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i-ewidencje/rejestr-sprawcow-przestepstw-na-tle-seksualnym/>

STANDARD 1

STWORZENIE I ZACHOWANIE BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA W PARAFII

W parafii Wniebowzięcia NMP w Łukowej został opracowany i wprowadzony w życie wewnętrzny dokument, w którym zawarta jest polityka ochrony przebywających tam dzieci i osób dorosłych zgodnie z obowiązującymi standardami wyznaczonymi zarówno przez dokumenty państwowe (Ustawę o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz innych ustaw z dn. 28 lipca 2023 r. – tzw. „Ustawa Kamilka”), jak i wskazania wynikające z wytycznych Kościoła katolickiego w Polsce. Proboszczem parafii jest ks. Waldemar Kostrubiec, funkcję osoby zaufanej pełni pani Wiesława Dzikoń tel. 512 101 286 i pani Anna Bździuch tel. 609 464 097.

1. W przygotowaniu wewnętrznego dokumentu uczestniczą zaangażowani świeccy, a także dzieci.
2. W parafii działa Zespół ds. Prewencji (Załącznik nr 6) oraz wyznaczona jest tzw. osoba zaufana.
3. Polityka ochrony dotyczy szczegółowych zasad bezpieczeństwa i sposobów ochrony przebywających tam dzieci i bezbronnych dorosłych, czyli:
  - rekrutacji personelu i osób zaangażowanych duszpastersko w parafii;
  - bezpiecznych relacji pomiędzy dorosłymi zatrudnionymi i pomagającymi duszpastersko w parafii, a dziećmi i bezbronnymi dorosłymi, w szczególności zachowań niedozwolonych wobec dzieci;
  - bezpiecznych relacji pomiędzy rówieśnikami;
  - bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych;
  - zasady ochrony wizerunku i danych osobowych;
  - sposobu reagowania w parafii na przypadki podejrzenia, że dziecko doświadcza przemocy fizycznej, psychicznej czy seksualnej i zasad prowadzenia rejestru interwencji (Załącznik 3);
  - przeglądu i aktualizacji standardów;
  - kompetencji osoby odpowiedzialnej za przygotowanie personelu do stosowania standardów oraz sposób dokumentowania tej czynności;
  - sposobów udostępniania rodzicom i dzieciom standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania;
  - pomocy osobom pokrzywdzonym.
4. Standardy ochrony są dostępne w parafii i podane do publicznej wiadomości (na stronie internetowej oraz ich skrót jest wywieszony w gablocie parafialnej – załącznik nr 5).

STANDARD 2 WERYFIKACJA, DELEGOWANIE I EDUKACJA KAPŁANÓW, OSÓB KONSEKROWANYCH I ŚWIECKICH PRACUJĄCYCH Z DZIEĆMI I Z OSOBAMI BEZBRONNYMI W PARAFII

1. Obowiązki proboszcza

- 1) Do obowiązków proboszcza należy wdrażanie w życie standardów ochrony przed przemocą.
- 2) Za niezastosowanie się do standardów odpowiedzialność personalnie ponosi proboszcz, również wobec prawa.
- 3) O każdej osobie zaangażowanej przez parafię i mającej kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi proboszcz uzyskuje dane z Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym (<https://arch-bip.ms.gov.pl/pl/rejestry-i->

ewidencje/rejestr-sprawcow-przestepstw-na-tle-seksual-nym/). Proboszcz może upoważnić osobę do założenia konta w systemie Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym; należy wówczas upoważnić ją do przetwarzania danych osobowych (załącznik nr 8).

4) Dodatkowo, przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do działalności (np. wolontariackiej) związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi proboszcz ma obowiązek uzyskania od tej osoby informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdz. XIX k.k. (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu) i XXV k.k. (przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości) oraz w zakresie art. 189a k.k. (handel ludźmi), art. 207 k.k. (znęcanie się nad osobą najbliższą lub pozostającą w stosunku zależności) oraz przestępstw z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

5) W przypadku osób zaangażowanych w parafii w duszpasterstwo dzieci i zamieszkałych w ciągu ostatnich 20 lat w krajach innych niż Rzeczypospolita Polska proboszcz przyjmuje od nich oświadczenie (załącznik nr 1) wraz z odpowiednimi dokumentami.

6) Jeśli firmy lub instytucje, których działalności polega na pracy z dziećmi, korzystają z pomieszczeń parafii, muszą one przedstawić proboszczowi oświadczenie o weryfikacji osób pracujących z dziećmi oraz posiadaniu przez firmę lub instytucję Standardów ochrony małoletnich (załącznik nr 8).

7) Proboszcz parafii powołuje osobę zaufaną oraz Zespół ds. Prewencji. Zespół powinien liczyć od 3 do 8 osób, należy do niego również proboszcz i tzw. osoba zaufana. Wskazane jest, aby Zespół tworzyły cieszące się zaufaniem osoby świeckie, odpowiednio przeszkolone i kompetentne. Pomagają proboszczowi we wprowadzeniu standardów oraz uczestniczą w szkoleniach zgodnie z zasadami wskazanymi przez diecezję.

8) Osoba zaufana przyjmuje zgłoszenia o przemocy oraz dotyczące nierespektowania standardów. Wszystkie zgłoszenia przekazuje proboszczowi, za wyjątkiem dotyczących jego osoby – te zgłoszenia przekazuje Delegatowi Biskupa ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży. Obowiązuje ją zasada poufności (Załącznik 4).

9) Osobą odpowiedzialną bezpośrednio za interwencję w przypadku zaistnienia przemocy jest proboszcz.

10) Wszelka działalność dotycząca ochrony oraz interwencji i pomocy musi być dokumentowana. Wpisów w rejestrze zdarzeń dokonują osoby bezpośrednio zaangażowane w daną aktywność, ale za bezpieczne przechowywanie notatek odpowiedzialny jest proboszcz. Rejestr (Załącznik 3) prowadzi się zgodnie z zasadami ochrony danych wrażliwych.

2. Obowiązki duszpasterzy dzieci

Duszpasterze dzieci powinni:

- 1) Czuwać nad własną dojrzałością emocjonalną, psychiczną, duchową.
- 2) Starać się o dobór żywo wierzących, rzetelnych, zweryfikowanych i odpowiednio przeszkolonych osób do pełnienia funkcji animatorów, wychowawców itd.
- 3) Wspierać dzieci w ich rozwoju ku dojrzałości.
- 4) Dbać o respektowanie zasad kultury (wobec dzieci i między nimi).
- 5) Czuwać nad równym traktowaniem wszystkich dzieci, z uwzględnieniem ich szczególnych potrzeb i osobistych uwarunkowań.
- 6) Dbać o przestrzeganie prawa do nienaruszalności cielesnej i prywatności.

- 7) Organizować działania duszpasterskie w miejscach bezpiecznych.
- 8) Utrzymywać możliwie żywy i transparentny kontakt z rodzicami dzieci.
- 9) Dbać o przestrzeganie zasad szacunku dla każdej osoby, komunikacji, cudzej własności, prywatności i ochrony wizerunku oraz danych osobowych dzieci.

STANDARD 3

SPOSÓB REAGOWANIA NA OSKARŻENIA LUB NIEWŁAŚCIWE ZACHOWANIA

1. W przypadkach przemocy fizycznej bądź seksualnej, gdy sprawcą jest osoba dorosła lub dziecko, należy zgłosić ten fakt zgodnie z prawem do organów ścigania lub/oraz do delegata właściwej instytucji kościelnej.
2. Gdy sprawa dotyczy niewłaściwego zachowania osób świeckich zatrudnionych w parafii bądź wolontariuszy, sprawę należy zbadać i podjąć adekwatne kroki w zależności od tego, czego dotyczyło to zachowanie. Każdorazowo należy podjąć z tą osobą rozmowę i jeśli zajdzie taka potrzeba, to okresowo lub stale wycofać ją z pracy duszpasterskiej.
3. Jeśli sprawa dotyczy niewłaściwych zachowań dzieci wobec siebie nawzajem, należy niezwłocznie zawiadomić rodziców dzieci i wraz z nimi podjąć odpowiednie działania.
4. Osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń (osoba zaufana) współpracuje z proboszczem i delegatem diecezjalnym.
5. Jeśli zgłoszenie dotyczy oskarżenia duchownych lub świeckich zaangażowanych w duszpasterstwo parafialne o czyny przeciwko szóstemu przykazaniu Dekalogu z osobą poniżej osiemnastego roku życia należy natychmiast powiadomić o tym Biskupa Diecezjalnego lub Delegata Biskupa ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży.
6. Każda informacja o niewłaściwym zachowaniu powinna być traktowana poważnie, gdyż jest działaniem prewencyjnym.
7. Jeśli jakkolwiek osoba dorosła zaangażowana w pracę duszpasterską w parafii dowie się od dziecka, że doświadcza ono przemocy, automatycznie ma obowiązek zastosowania się do art. 304 k.p.k. mówiącego o tym, że każdy, kto dowie się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuratora lub policję.
8. Wykaz telefonów, adresów instytucji świadczących wsparcie ofiarom przemocy:
  - Aneta Golba, psychotraumatolog i psycholog, Katolicka Poradnia Rodzinna w Parafii pw. św. Marii Magdaleny w Biłgoraju, tel. 664 08 99 08.
  - Ks. Adam Sobczak, Duszpasterz osób pokrzywdzonych i ich rodzin, tel. 504052898.
  - Ks. Robert Strus, Delegat Biskupa ds. Ochrony Dzieci i Młodzieży, tel. 518 305 713.
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Łukowej +48 84 6874082
  - Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Biłgoraju +48 84 686 41 82
  - Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” 800-12-00-02, adres e-mail niebieskalinia@niebieskalinia.info.
  - Ogólnokrajowa Linia Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900 przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną, a także umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych oraz w języku migowym.
  - Bezpłatne porady prawne dla ofiar wykorzystania seksualnego w Kościele – e-mail: konsultacjekanoniczne@fsj.org.pl

STANDARD 4

ZAPEWNIENIE OPIEKI I WSPARCIA OSOBOM SKRZYWDZONYM

1. Każda osoba, która mówi o doświadczanej przez siebie krzywdzie, winna zostać przyjęta z szacunkiem i uważnie wysłuchana.
2. Osoba skrzywdzona powinna otrzymać informację o możliwych formach pomocy, z której może skorzystać na terenie parafii lub poza nią.
3. W sytuacji, gdy osoba wskazana jako sprawca jest kapłanem lub inną osobą zaangażowaną w parafii, należy jak najszybciej zapewnić bezpieczeństwo osobie skrzywdzonej (np. przez niedopuszczanie do niej osoby wskazanej lub podejrzanej o krzywdę). Następnie należy jej udzielić pomocy, jakiej potrzebuje. Osoby poszkodowane nie powinny być obciążone kosztami udzielanej im pomocy.
4. Troska duszpasterska wobec osoby skrzywdzonej i jej bliskich polega przede wszystkim na życzliwym wysłuchaniu i pomocy w odbudowaniu jej więzi z Bogiem i zaufania do Kościoła. Organizowana jest w porozumieniu z diecezjalnym duszpasterzem ds. pomocy duchowej osobom skrzywdzonym.
5. Jeśli osoba skrzywdzona należała do jakiejś grupy parafialnej, również inni uczestnicy tej grupy powinni otrzymać pomoc duszpasterską i ewentualnie psychologiczną.
6. Jeśli osobą skrzywdzoną jest dziecko, pomoc powinna otrzymać również jego rodzina.
7. Parafianie powinni być we właściwy sposób poinformowani o tym, co się wydarzyło, oraz otrzymać stosowną pomoc. Należy przy tym zachować zasadę ochrony dobrego imienia osoby skrzywdzonej.
8. Jeśli zgłoszenie dotyczy innej krzywdy czy niewłaściwego zachowania, osoba zgłaszająca otrzymuje informację o podjętych w sprawie krokach.
9. Wszelkie działania i uzyskane informacje objęte są zasadą poufności, ale osoby skrzywdzonej nie wolno zobowiązywać do zachowania tajemnicy.

STANDARD 5

SPOSÓB POSTĘPOWANIA Z OSKARŻONYMI O WYKORZYSTANIE SEKSUALNE I PRZEMOC

1. Do parafii mogą należeć osoby, które są oskarżone o różne przestępstwa bądź mają wyrok w zawieszeniu, lub też wróciły do środowiska po odbytych wyroku. Nie powinny one pracować z dziećmi, natomiast powinny zostać objęte pomocą duszpasterską.
2. W sytuacji, gdy oskarżonym jest dziecko, należy współpracować z jego rodzicami lub opiekunami prawnymi w takim zakresie, w jakim jest to możliwe i potrzebne. Ich również dobrze jest otoczyć opieką duszpasterską.
3. W sytuacji, gdy osobą oskarżoną jest kapłan lub osoba konsekrowana, należy zastosować się do wskazań uzyskanych od biskupa miejsca lub przełożonych. Wobec takiej osoby powzięte zostają kroki przewidziane przez Wytoczne KEP.
4. Gdy osobą oskarżoną jest świecki pracownik lub wolontariusz parafialny, należy odsunąć taką osobę od podejmowanej pracy na czas wyjaśnienia sprawy lub do czasu decyzji prokuratury oraz objąć ją opieką duszpasterską.
5. W procesie wyjaśniania sprawy oraz w podawaniu informacji należy również zadbać o zachowanie ochrony dobrego imienia domniemanego sprawcy.
6. W przypadku zaistnienia fałszywego oskarżenia, jeśli zarzuty nie zostaną potwierdzone, a oskarżenie znane było osobom postronnym, należy przekazać im

informację o niewinności oskarżonego w formie komunikatu biskupa miejsca lub delegata.

STANDARD 6 ZASADY CHRONIĄCE W OBSZARZE PARAFIALNYM

Dzieckiem jest osoba, która nie ukończyła 18. roku życia. Wszelkie oddziaływanie wychowawcze zawsze musi się dokonywać z poszanowaniem woli rodziców bądź prawnych opiekunów. Wprawdzie niemożliwe jest stworzenie wyczerpującej listy zachowań niepożądanych, ani też wskazanie precyzyjnych granic wszystkich zachowań, należy jednak kierować się poniższymi wskazówkami oraz roztropnością i wrażliwością ewangeliczną. Zasady te dotyczą nie tylko relacji dorosły – dziecko, ale również relacji pomiędzy dziećmi.

1. Zasady chroniące w kontakcie bezpośrednim

- 1) Wszystkie spotkania z dziećmi na terenie parafii powinny być organizowane w miejscach oficjalnych, ogólnodostępnych i do tego przygotowanych.
- 2) Nie można przebywać z dzieckiem sam na sam w warunkach odizolowanych. Jeżeli dobro dziecka wymaga indywidualnego spotkania, nie może się ono odbywać w sekrecie (zalecane powiadomienie rodziców lub przełożonego) i w warunkach odizolowanych. Osoba przeprowadzająca spotkanie powinna zatroszczyć się o transparentność (np. przeszklone lub uchylone drzwi pomieszczenia, które nie mogą być zamknięte na klucz, obecność innych osób w bezpośrednim pobliżu, powiadomienie innych osób o spotkaniu itp.). Indywidualnych spotkań z dziećmi nie wolno w nieroztropny sposób mnożyć ani przedłużać. Spotkania takie nie powinny odbywać się w późnych godzinach wieczornych (po godz. 20.00 lub nocą).
- 3) Dzieci nie mogą przebywać w parafialnych pomieszczeniach mieszkalnych bez opieki rodzica lub opiekuna prawnego. Nie powinny też towarzyszyć duszpasterzom w miejscach lub w sprawach niezwiązanych ze sprawowaniem posługi lub formacją.
- 4) Dzieci powinny zawsze pozostawać pod opieką osoby dorosłej. Podczas pełnienia funkcji wychowawczych opiekunowie nie mogą pozostawać pod wpływem alkoholu lub substancji psychoaktywnych ani przyjmować ich w obecności dzieci.
- 5) Dzieci na terenie parafii nie mogą przebywać pod wyłączną opieką innego dziecka, chyba że inaczej stanowią regulaminy i zasady formacji religijnych ruchów, stowarzyszeń i organizacji, np. Ruchu Światło-Życie, KSM, ZHR; w tym wypadku ostatecznie odpowiedzialność spoczywa zawsze na dorosłych opiekunach, dlatego powinni oni być w pobliżu, nie można nigdy dzieci pozostawić samych w pomieszczeniach parafialnych.
- 6) Zakazuje się przewożenia dzieci prywatnymi samochodami, zwłaszcza w pojedynkę, bez wiedzy i wyraźnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.
- 7) Niestosowne jest skracanie dystansu przez przechodzenie na „ty” osoby dorosłej z dzieckiem.
- 8) W prywatne życie dziecka wolno ingerować tylko w takim wymiarze, w jakim wymaga tego konkretny problem.
- 9) W przypadku konieczności podjęcia rozmów na temat seksualności należy wykazać się delikatnością i roztropnie rozeznaczyć, czy takiej rozmowy nie powinien przeprowadzić specjalista.

- 10) W obecności dzieci nie wolno wypowiadać treści i żartów o podtekście seksualnym. Zabronione jest prezentowanie dzieciom treści obscenicznych, erotycznych, pornograficznych lub mających podtekst seksualny, zawierających sceny brutalnej przemocy bądź nieodpowiednich do wieku i wrażliwości odbiorców w jakikolwiek sposób i za pomocą jakiegokolwiek urządzenia.
- 11) Niedozwolone jest stosowanie przemocy fizycznej oraz psychicznej, takiej jak: poniżanie, upokarzanie, ośmieszanie, dokuczanie, szykanowanie, znęcanie się itp., zarówno w bezpośrednich kontaktach, jak i za pośrednictwem mediów społecznościowych.
- 12) Niedopuszczalne są wszelkiego rodzaju nadużycia duchowe (w obszarze spowiedzi, poradnictwa itp.).
- 13) Każdy przypadek przemocy fizycznej, psychicznej (emocjonalnej) czy seksualnej pomiędzy dziećmi wymaga natychmiastowej reakcji ze strony opiekunów.
- 14) Nie wolno dotykać dzieci wbrew ich woli ani w sposób nieadekwatny do relacji duszpasterskich lub wychowawczych.

2. Zachowania nie dozwolone wobec dzieci

- 1) Kontakty osób dorosłych zaangażowanych w duszpasterstwo parafialne z dziećmi nie mogą łamać obowiązującego prawa, ustalonych norm i zasad. Wszystkie dzieci mają być sprawiedliwie traktowane.
- 2) Zabronione jest dyskryminowanie dzieci ze względu na pochodzenie, poczucie tożsamości, wiek, płeć, status materialny, wygląd zewnętrzny, wiedzę i umiejętności.
- 3) Zabroniona jest jakakolwiek forma przemocy fizycznej wobec dziecka, np. taka jak: zabieranie rzeczy, niszczenie rzeczy, bicie, popychanie, szturchanie, ograniczenie swobody ruchu, szczypanie, klapsy, pociągnięcie za włosy, bicie przedmiotami, wykręcanie rąk.
- 4) Zabronione jest stosowanie przemocy psychicznej wobec dziecka, np. takiej jak:
  - izolowanie, pomijanie, obniżanie statusu dziecka w grupie,
  - stygmatyzowanie dzieci z powodu ich zdrowia, osiągnięć edukacyjnych, wyglądu, orientacji seksualnej, światopoglądu czy sytuacji majątkowej,
  - wyszydzanie, wyśmiewanie, ośmieszanie, poniżanie, wyzywanie, grożenie,
  - nadmierne, wygórowane wymagania, zastraszanie dzieci, obrażanie ich godności,
  - agresywne wypowiedzi, komentarze i ataki na czatach, komunikatorach i forach internetowych.;
  - umieszczanie obraźliwych, ośmieszających dzieci rysunków, zdjęć i filmów;
  - rozpowszechnianie wszelkich nieprawdziwych, poniżających dziecko materiałów,
  - cyberstalking – śledzenie w sieci poczynań dziecka i upublicznianie ich.
- 5) Zabronione jest używanie naruszających godność dziecka wypowiedzi o podtekście seksualnym, nawiązujących w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej w tym:
  - komentarzy na temat ciała/wyglądu/ubioru z podtekstem seksualnym; dyskryminujących komentarzy odnoszących się do płci, wulgarnych lub niestosownych dowcipów i żartów,

- cmokania, itp.
  - wulgarnych lub dwuznacznych smsów, e-maili, publikowanie prywatnych zdjęć lub innych informacji o dziecku i jego rodzinie w osobistych mediach społecznościowych, np. facebooku, bez zgody zainteresowanych stron,
  - zamieszczanie komentarzy i udostępnianie zdjęć w mediach społecznościowych, w jakimkolwiek podtekście lub kontekście erotycznym, które mogłyby dziecku wyrządzić krzywdę.
- 6) Zabronione jest naruszanie nietykalności osobistej dziecka – obmacywanie, mocne i zamykające uściski, uniemożliwiające przerwanie kontaktu, klepanie po pośladkach, udach, kolanach, głowie, dotykanie, głaskanie, dotykanie piersi, pośladków, genitaliów i ich okolic (choćby przez bieliznę lub odzież); łaskotanie lub mocowanie się w dużej bliskości cielesnej, masaże, sadzanie na kolanach, kładzenie się lub spanie obok, ocieranie się, pocałunki.
  - 7) Zabronione jest zmuszanie dziecka do odbycia jakiegokolwiek aktywności o charakterze seksualnym.
  - 8) Zabronione jest angażowanie się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z dziećmi czy brutalne zabawy fizyczne.
  - 9) Nie jest dopuszczalne ujawnianie danych wrażliwych dotyczących małoletniego, wyszczególnionych w art. 9 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U. UE. L. z 2016 r. Nr 119, poz. 1) obejmujących pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz przetwarzania danych genetycznych, danych biometrycznych w celu jednoznacznego zidentyfikowania osoby fizycznej lub danych dotyczących zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby.
  - 10) Nie wolno robić zdjęć lub filmować dzieci bez ich zgody i zgody ich rodziców. Nie wolno upubliczniać zdjęć, filmów z udziałem dzieci bez pisemnej zgody ich rodziców lub opiekunów prawnych, z wyjątkiem zdjęć grup w miejscach publicznych w związku z informowaniem o wydarzeniach.
  - 11) Zabrania się częstowania dzieci tytoniem, alkoholem i innymi substancjami psychoaktywnymi, posiadania środków niedozwolonych przez prawo. Nie wolno również tolerować ich posiadania oraz zażywania przez dzieci.

3. Zasady ochrony dotyczące wyjazdów

- 1) Zachęca się do pełnej transparentności w organizowaniu spotkań z dziećmi. Na początku roku formacyjnego w parafii należy:
  - zapoznać rodziców lub opiekunów prawnych dzieci z harmonogramem prowadzonych spotkań;
  - zadbać o wyrażenie przez nich zgody w formie pisemnej na udział w spotkaniach;
  - ustalić zasady odbioru dzieci.
- 2) Wszystkie formy zorganizowanego czasu, a w sposób szczególny wypoczynku dzieci powinny być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
- 3) Na wyjazdy grupowe należy uzyskać pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych, po uprzednim zapoznaniu ich z ramowym planem działania i zasadami

- jego organizacji (regulaminem). Podczas wyjazdu rodzice lub opiekunowie prawni mają prawo do kontaktu ze swoim dzieckiem oraz z jego opiekunem.
- 4) Podczas wyjazdów parafialnych opiekunowie nie powinni nocować w tym samym pomieszczeniu co podopieczni. W sytuacji szczególnej, wymagającej od opiekuna pozostania w nocy w pomieszczeniu z wychowankiem, powinien on o tym fakcie zawiadomić inną osobę dorosłą, kierownika wyjazdu oraz, jeśli to możliwe, rodzica lub opiekuna prawnego wychowanka. Jeśli wyjazd przewiduje noclegi zbiorowe, organizator zawiera informację na ten temat w regulaminie, szczególnie zadbać należy o ochronę dzieci w toaletach, łazienkach, przebieralniach czy szatniach.
  - 5) Szczególną troską podczas wyjazdów należy otoczyć dzieci niepełnosprawne oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

4. Zasady ochrony dotyczące kontaktów przez media oraz udostępniania z Internetu

- 1) Kontakt z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
- 2) Dorosły nie nawiązuje kontaktów z dziećmi poprzez przyjmowanie bądź wysyłanie do nich zaproszeń w mediach społecznościowych oraz nie kontaktuje się z nimi poprzez kanały komunikacji (telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych) bez wyraźnej zgody rodzica lub opiekuna prawnego na taką formę kontaktu.
- 3) Dorosły nie zaprasza dziecka przez telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych do swojego miejsca zamieszkania, nie spotyka się z nimi prywatnie bez obecności rodzica.

5. Zasady dotyczące bezpiecznych relacji między małoletnimi, a w szczególności zachowania niedozwolone

Parafia jest miejscem zapewniającym bezpieczeństwo dzieciom także w grupie rówieśniczej. Kierując się wartościami wypływającymi z Ewangelii, staramy się wpoić naszym parafianom postawę szacunku wobec każdego człowieka – dzieci i dorosłych. Pragniemy, by w relacjach międzyludzkich bliska była im ewangeliczna zasada: „Wszystko więc, co chcielibyście, żeby wam ludzie czynili, i wy im czyńcie” (Mt 7,12a).

Zasady bezpiecznych relacji między dziećmi poznali wszyscy pracownicy i współpracownicy parafii, dzięki czemu mogą oni umiejętnie i adekwatnie do zaistniałej sytuacji reagować na każde niewłaściwe zachowanie czy przemoc. Również dzieci powinny przestrzegać poniższego kodeksu podczas spotkań w parafii i poza nią, w kontakcie bezpośrednim i wirtualnym.

Kodeks zachowań został opracowany z udziałem dzieci. Ewaluacja i weryfikacja zasad bezpiecznych relacji pomiędzy dziećmi odbywać się będzie co dwa lata, a także po każdej sytuacji kryzysowej, jeśli w parafii podjęta zostanie interwencja z powodu krzywdzenia rówieśniczego. Zmiana treści zasad bezpiecznych relacji między dziećmi jest możliwa w każdym momencie na ich wniosek i z ich udziałem.

1) Równe traktowanie i szacunek dla każdej osoby:

- Traktuj innych tak, jak chcesz, aby inni traktowali Ciebie.
- Pamiętaj, że każda osoba jest kimś wyjątkowym i szczególnie obdarowanym przez Boga. Należą się jej szacunek i troska o jej dobro.
- Bądź tolerancyjny – szanuj odmienny wygląd, przekonania, poglądy i cechy koleżanek/kolegów.

- Pamiętaj, że przez różnorodność wzajemnie się ubogacamy.
- Masz prawo do zabawy i relacji z każdym dzieckiem, ale pamiętaj, że nie zawsze inne dziecko ma chęć do kontaktu z Tobą w danym momencie. Uszanuj to.
- Zachowaj otwartość i bądź wrażliwy na wszystkie osoby, nawet jeśli nie należą do grona Twoich najbliższych przyjaciół. Nie wykluczaj ich ze wspólnych działań, rozmów i szkolnych aktywności.

2) Zasady komunikacji między dziećmi:

- Zachowuj życzliwość i szacunek wobec koleżanek/kolegów.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo do wyrażania swojego zdania, myśli i przekonań, o ile nie naruszają one dobra innych osób.
- Słuchaj innych, gdy mówią. Nie przerywaj innym, gdy się wypowiadają.
- Zachowuj kulturę słowa w każdej sytuacji.
- Stosuj formy grzecznościowe.

3) Szacunek dla cudzej własności, prywatności i przestrzeni;

- Szanuj rzeczy osobiste i mienie innych osób.
- Zapytaj, jeśli chcesz pożyczyć od kogoś jakąś rzecz.
- Nie przeglądaj prywatnych rzeczy innych osób bez ich zgody. Każdy ma prawo do prywatności.
- Nie rób zdjęć, nie nagrywaj ani nie rozpowszechniaj wizerunku kolegów/koleżanek i innych osób bez ich wyraźnej zgody.
- Pamiętaj, że każdy ma prawo do przestrzeni osobistej. Jeśli inna osoba potrzebuje chwili samotności, uszanuj to. Naruszanie tej przestrzeni może rodzić konflikty.

4) Zakaz stosowania przemocy w jakiegokolwiek formie:

- Nie stwarzaj sytuacji, w których ktoś czułby się celowo pomijany, izolowany.
- Nie stosuj przemocy fizycznej. Szturchanie, popychanie, kopanie czy siłowe przytrzymywanie kolegi/koleżanki naruszają jego/jej integralność fizyczną.
- Szanuj przestrzeń intymną kolegów/koleżanek. Nigdy nie dotykaj ich w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- Nie wyśmiewaj, nie obgaduj, nie ośmieszaj, nie zawstydzaj, nie upokarzaj, nie lekceważ i nie obrażaj kolegów/koleżanek.
- Nie wypowiadaj się w sposób obraźliwy o rodzicach kolegów/koleżanek.
- Nie zwracaj się w sposób wulgarny do innych.
- Pamiętaj, że żarty są wtedy żartami, kiedy nikt z ich powodu nie cierpi. Jeśli tak jest, natychmiast zakończ taką zabawę słowną.
- Nie narażaj siebie i innych uczniów na sytuacje zagrażające życiu i zdrowiu fizycznemu czy psychicznemu.
- Nie wyrażaj negatywnych, prześmiewczych komentarzy na temat zachowania, pracy, wyglądu kolegów/koleżanek.
- Nie bierz rzeczy należących do innych bez ich zgody.

5) Szacunek w kontaktach internetowych i zakaz cyberprzemocy:

- Szanuj innych i traktuj ich tak, jak chcesz, by traktowali Ciebie – dotyczy to wszystkich typów Twojej aktywności w sieci. Po drugiej stronie ekranu jest drugi człowiek.
- Pamiętaj, że cyberprzemoc często zaczyna się od tzw. „niewinnych żartów”. Nie każdy ma takie samo poczucie humoru. Uważaj na to, co piszesz i co publikujesz, w Internecie nic nie ginie. W świecie wirtualnym łatwo poruszyć lawinę wzajemnych niechęci, co może doprowadzić do konkretnej formy przemocy.
- Nie udostępniaj kontaktów do innych osób (telefonicznych, mailowych) bez ich zgody.

- Dbaj o swój oraz innych wizerunek w sieci – nie publikuj wrażliwych danych, powierzonych ci informacji oraz zdjęć i filmów ośmieszających innych. Szanuj ich prywatność.
- Chroni intymność swoją i innych. Nie wysyłaj i nie udostępniaj zdjęć lub filmów, które by ją naruszały.
- Sprzeciwiaj się hejtowi, sam nie publikuj obrażających i agresywnych komentarzy oraz reaguj, gdy zauważysz, że ktoś jest poniżany w Internecie. Nie przesyłaj dalej ośmieszających wiadomości. Zgłoś takie działania odpowiednim osobom.
- Nie prowokuj innych do niepotrzebnych, nieuzasadnionych kłótni. Trolling, świadome poniżanie, nękanie i zaczepki są zachowaniami niedopuszczalnymi.
- Nie wykluczaj swoich rówieśników z grup w mediach społecznościowych z powodu swoich prywatnych niechęci.
- Nie podszywaj się w Internecie pod inne osoby. Takie zachowanie w cyberprzestrzeni jest kradzieżą tożsamości. To jest przestępstwo.
- Jeżeli zauważysz, że ktoś nie wylogował się ze swojego konta, nie wykorzystuj tej sytuacji do działań, które przyniosłyby mu szkodę, ale życzliwie poinformuj go o jego nieuwadze.
- Pamiętaj, że groźby, pomówienia, nawoływanie do nienawiści, prześladowanie, ośmieszanie w cyberprzestrzeni także są karalne. Twoje działania w sieci nie są anonimowe.

6) Sposoby pokojowego rozwiązywania konfliktów:

- Wycisz się, uspokój, zatrzymaj niepotrzebną kłótnię, zanim stracisz nad sobą kontrolę. Zastanów się, co chcesz osiągnąć. Jeśli to możliwe, podejmij spokojną rozmowę z drugą stroną.
- Umów się na rozmowę w bardziej stosownych warunkach, w ten sposób zyskasz czas na konstruktywny dialog.
- Powiedz, co według Ciebie jest problemem, co przyczyną nieporozumienia, czego oczekujesz.
- Słuchaj drugiej osoby. Dopytaj o jej odczucia i oczekiwania. Podsumuj to, co usłyszałaś/usłyszałeś dla upewnienia się, czy dobrze zrozumiałaś/zrozumiałeś jej komunikat.
- Upewnij się, że Twój rozmówca powiedział wszystko odnośnie do swoich odczuć.
- Wspólnie wymyślcie rozwiązanie satysfakcjonujące obie strony.
- Jeśli nie uda się Wam dojść do porozumienia, poproś o pomoc osobę dorosłą, aktualnego opiekuna grupy. Porozmawiaj o tym z Twoimi rodzicami. Nie rozwiązuj konfliktu samodzielnie.
- Nie bądź obojętny, gdy komuś dzieje się krzywda. Zawsze poinformuj o tym osobę dorosłą.

6. Zasady chroniące dotyczące wszystkich, również dorosłych

- 1) Sakrament pokuty i pojednania, a także spotkania związane z towarzyszeniem duchowym powinny odbywać się w miejscach do tego wyznaczonych (konfesjonał lub miejsce osobne, ale widoczne). Jeśli nie można zachować tej zasady (np. w czasie wakacji, pielgrzymki czy przy spowiedzi osoby chorej czy z niepełnosprawnością), należy zadbać o to, by spowiednik i penitent byli dostępni (drzwi pomieszczenia nie mogą być zamknięte na klucz) lub widoczni dla innych osób (np. przeszklenia w drzwiach, uchylone drzwi do pomieszczenia). Niedopuszczalne jest spowiadanie lub tzw. rozmowy duchowe w pokojach prywatnych.

- 2) Szczególną troską należy otoczyć dzieci niepełnosprawne, dorosłych niepełnosprawnych oraz dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.
- 3) Podczas Mszy świętych o uzdrowienie połączonych z modlitwą wstawienniczą należy zadbać o to, aby modlitwa taka odbywała się przy głównym ołtarzu, w miejscach godnych, widocznych, centralnych, a nie w różnych „zaułkach”, przyciemnionych pomieszczeniach itp.
- 4) Osoby zatrudnione w parafii powinny być sprawiedliwie wynagradzane. Otrzymane przez pracownika parafii wynagrodzenie powinno być odpowiednio udokumentowane.
- 5) Jeśli ktoś wykonuje stałą pracę na rzecz parafii nie pobierając wynagrodzenia, zaleca się, aby taka osoba złożyła deklarację w formie pisemnej, że za swoją pracę nie oczekuje wynagrodzenia.

STANDARD 7

EDUKACJA DZIECI ORAZ OSÓB BEZBRONNYCH W OCHRONIE SWOICH GRANIC

Edukację dzieci i dorosłych powinny prowadzić osoby odpowiednio do tego przygotowane. Powinny one obejmować formację dzieci do reagowania poprzez asertywne zachowanie oraz informowanie odpowiednich osób dorosłych w sytuacjach, w których są świadkami lub doświadczają od dorosłych albo innych dzieci jakiegokolwiek krzywdy (fizycznej, seksualnej, słownej, emocjonalnej itd.), takiej jak np.:

- pozostawianie dzieci bez opieki;
- okazywanie niechcianej czułości;
- próby nawiązywania kontaktu w miejscach odosobnionych;
- epatowanie nagością oraz zapraszanie, zwłaszcza indywidualnie, do miejsc takich jak np. sauna;
- przekraczanie granic nienaruszalności cielesnej; zbyt intensywne dążenie do osobistego kontaktu; infantylne zachowania opiekunów;
- prowokacja i wciąganie w sytuacje dwuznaczne;
- prezentowanie nieodpowiednich i wulgarnych treści (zwłaszcza materiałów o charakterze erotycznym, pornograficznym, obrazujących przemoc lub w inny sposób przyczyniających się do dyskomfortu);
- nadmierne i indywidualne obdarowywanie prezentami i inne formy faworyzowania;
- brak empatii i wrażliwości na potrzeby dzieci;
- proponowanie, używanie alkoholu lub środków psychoaktywnych itp. lub bycie pod ich wpływem.

STANDARD 8

SZKOLENIE I STAŁE WSPARCIE DLA OSÓB ZAJMUJĄCYCH SIĘ PROFILAKTYKĄ

Każdy przełożony w Kościele, osoby uczestniczące w jego misji przez pracę i zaangażowanie duszpasterskie czy pracę z dziećmi i osobami bezbronnymi – powinien posiadać potrzebną wiedzę na temat ochrony dzieci i osób bezbronnych przed przemocą i dzielić się nią z rodzicami i dziećmi.

Szkolenia osób zajmujących profilaktyką odbywają się na dwóch poziomach:

- A. Szkolenia dla duszpasterzy oraz członków parafialnych Zespołów ds. Profilaktyki.

1. Duszpasterze oraz członkowie parafialnych Zespołów ds. Profilaktyki powinni posiadać wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w parafii – kodeksie zachowań, procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem oraz dotyczącą:
    - rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej);
    - rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystania seksualnego);
    - strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej);
    - rozmowy z dzieckiem/nastolatkiem/osobą bezbronną na temat krzywdy;
    - rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych) dotyczącą przemocy;
    - zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;
    - innych zaleceń obowiązujących w danej placówce/miejscu duszpasterskim.
  2. Duszpasterze oraz członkowie parafialnych Zespołów ds. Profilaktyki powinni minimum co dwa lata uczestniczyć w jednodniowym szkoleniu z zakresu prewencji organizowanych przez osobę odpowiedzialną w diecezji za prewencję.
  3. Szkolenia te prowadzą odpowiednio przygotowane oraz kompetentne w dziedzinie ochrony dzieci osoby, które są delegowane przez Biskupa Diecezjalnego do pełnienia takich zadań.
  4. Osoby odpowiedzialne za prewencję w parafii poza wiedzą z pkt. 1 powinny mieć także wiedzę na temat:
    - budowania systemu prewencji zgodnego z wymogami Kościoła i ustaw państwowych (obecnie tzw. „Ustawa Kamilka” oraz Wytyczne KEP);
    - podstawowych procedur prawnych (kanonicznych i przewidzianych przez KPK);
    - czynników ryzyka i czynników ochronnych;
    - funkcjonowania w środowisku lokalnym placówek pomocowych;
    - procedur ustalonych dla danej parafii.
  5. Duszpasterze oraz członkowie parafialnych Zespołów ds. Profilaktyki powinny otrzymać zaświadczenie o udziale w szkoleniu.
- B. Szkolenia dla pracowników parafii oraz osób zaangażowanych przez parafię w duszpasterstwo dzieci.
1. Wszyscy pracownicy i wolontariusze w parafii otrzymują potrzebną im wiedzę o standardach przyjętych i obowiązujących w parafii – kodeksie zachowań, procedurach związanych z interwencją i zgłoszeniem.
  2. Pracownicy i wolontariusze pełniący funkcje wychowawcze lub formacyjne dodatkowo otrzymują potrzebną wiedzę dotyczącą:
    - rodzajów przemocy (w tym przemocy rówieśniczej);
    - rozpoznawania oznak przemocy (w tym wykorzystania seksualnego);
    - strategii działania sprawców przemocy (w tym przemocy seksualnej);
    - rozmowy z dzieckiem/nastolatkiem/osobą bezbronną na temat krzywdy;
    - rozmowy z dorosłymi (gdy ktoś pracuje z grupą dorosłych) dotyczącą przemocy;
    - zagrożeń i ochrony przed szkodliwymi treściami w Internecie;
    - innych zaleceń obowiązujących w danej placówce/miejscu duszpasterskim.
  2. Szkolenia dla pracowników parafii oraz osób zaangażowanych w parafii w duszpasterstwo dzieci może prowadzić jedna z osób z parafialnego Zespołu ds. Prewencji.
  4. Szkolenia te powinny odbywać się minimum co dwa lata.
  3. Listę uczestników szkoleń przechowuje proboszcz (Załącznik nr 7).

STANDARD 9

ZAPEWNIENIE JAKOŚCI I CIĄGŁOŚCI DZIAŁAŃ W ZAKRESIE PREWENCJI

1. Dokument zawierający standardy ochrony dzieci i osób bezbronnych w parafii aktualizowany jest co dwa lata.
2. Ewaluacja dokumentu dokonywana jest w danej placówce przez proboszcza we współpracy z Zespołem ds. Prewencji, a następnie konsultowana z osobami zaangażowanymi w duszpasterstwo parafialne. Następnie jest zatwierdzana przez proboszcza.